

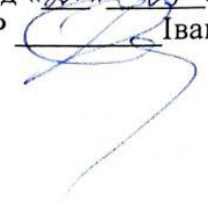
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра іноземних мов

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ,

протокол від «27» 09 2024 № 2

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«Вступ до мовознавства»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність 035 «Філологія»

освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» складена на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно)» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 035 «Філологія» затверджені Вченою радою Університету 12.07.2024 року (протокол № 19).

Укладач:

Т. РУЖЕНСЬКА, ст. викладач кафедри іноземних мов

Гарант ОП

А. САВЧЕНКО, к.пед.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою іноземних мов, протокол від «_12_»_09_2022_ №_2_

В.о. завідувача кафедри

Л. ВОЛКОВА, к.пед.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов

Розглянуто і схвалено Вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол від «_12_»_09_2024 №_2_

Голова Вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації

Н. ЗИКУН, доктор наук з соціальних комунікацій, професор

Завідувач науково-методичного відділу

І. КАЧУР, к. біолог.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
2.1. Компетентності і результати навчання	7
2.2. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни	7
2.3. Структура навчальної дисципліни	8
2.4. Інструменти обладнання та програмне забезпечення	13
3. Програма навчальної дисципліни	14
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	19
5. Засоби діагностики результатів навчання	22
6.Форми та питання поточного та підсумкового контролю	22
7. Рекомендована література	27
8. Лист моніторингу та додатки	29

1. ПЕРЕДМОВА

Курс «Вступ до мовознавства» передусім іншим лінгвістичним дисциплінам у системі фахової підготовки філологів. Цей курс містить найважливіші відомості про мову з огляду на сучасний стан мовознавчої науки: висвітлюються питання про природу і сутність мови, її походження, закономірності розвитку й функціонування на різних історичних етапах, походження й розвиток письма, генеалогічну і типологічну класифікації мов, структурні рівні та одиниці мови.

«Вступ до мовознавства» — профілюючий курс, який формує філолога-спеціаліста. Без усвідомлення сутності цієї лінгвістичної дисципліни та опанування відповідної системи понять і термінів, без поглиблення лінгвістичного світогляду стала б неможливою ефективна діяльність фахівця.

У програмі висвітлюються основні питання мовознавства: від сутності, походження і функціонування мови як знакової системи, її внутрішньої структури до поглибленого розгляду основних розділів лінгвістики (фонетики, фонології, лексикології, граматики).

Основне призначення курсу — допомогти студентам опанувати основи лінгвістики, дисципліни, що передбачає вміння мислити абстрактними категоріями, а тому є особливо складною для розуміння. Першокурсники мають знати теоретичні засади мовознавчої науки, уміти витлумачувати визначальні явища фонетики, лексикології, граматики, зіставляти факти різних мов.

Навчальний курс «Вступ до мовознавства» посідає особливе місце насамперед з огляду на його інтродуктивний, підготовчий характер. Курс розпочинає вивчення лінгвістичних дисциплін і створює наукову базу для їх засвоєння. Він має забезпечити усвідомлення студентами основних проблем, понять і термінів мовознавчої науки, підготувати їх до активного оволодіння всіма іншими дисциплінами мовознавчого циклу. Викладання курсу «Вступ до мовознавства» має лекційно-семінарський характер. Лекційний курс складається з двох основних частин, відведених для теорії та історії мовознавства і перекладознавства.

Мета навчальної дисципліни. Розкриття основних проблем сучасного мовознавства, ознайомлення студентів з основними поняттями про мову, її рівнів, структурою та функціонуванням, підготування студентів до сприймання курсів з теорії конкретної іноземної мови.

Завдання навчальної дисципліни:

- навчити студентів визначати завдання науки про мову, місце мовознавства серед інших наук;
- ознайомити студентів із сучасним станом перекладознавства в Україні й за кордоном;
- вивчити базові теоретичні положення, поняття й терміни сучасного перекладознавства як системи уявлень про міжмовну й міжкультурну комунікацію; аспекти, моделі, методи, основні закономірності перекладання;
- визначати функції мови, установлювати діалектичний зв'язок мови і мовлення, мови і мислення;
- визначати елементи мовної структури у їх взаємозв'язку;
- визначати основні процеси історичного розвитку мов та взаємодії мов і діалектів;
- навчити розрізняти звук і фонему, виробити вміння класифікації мовних звуків;
- визначити фонетичні зміни у звуковій структурі мови;
- навчити транскрибувати слова, звернути увагу на орфоепічні норми;
- навчити диференціювати поняття “слово” і “лексика”, “полісемія” і “омонімія”;
- навчити студентів диференціювати слова відповідно до їх походження;
- навчити студентів диференціювати поняття “граматичне значення”, “граматична форма”, “граматична категорія”;
- сформувати вміння і навички студентів морфологічного аналізу.

Методи та форми навчання:

- 1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- - словесні, наочні, практичні методи;
- - індуктивний та дедуктивний методи;
- - творчі, проблемно-пошукові методи;
- - індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота;
- 2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
- - методи стимулювання інтересу до навчання;
- - методи стимулювання обов'язку та відповідальності.
- 3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
- - метод усного контролю;
- - письмовий контроль;
- - тестові методи;
- - контрольна перевірка;
- - екзамен.
- До форм навчання належать денна та заочна форми.
- **Форми організації занять:** семінарські заняття, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота студентів.
- **Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань:** засобами діагностики успішності навчання під час викладання дисципліни є розгляд теоретичних питань (усне опитування), питань понятійного апарату (у вигляді тестів), виконання індивідуально-консультаційної та самостійної роботи (перевірка та захист презентацій), написання комп'ютерного тестування на платформі Moodle, написання контрольних робіт. По закінченню вивчення навчальної дисципліни проводиться екзамен.
-

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів національних– ЕКТС – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов’язкова	
Модулів - 1	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»		
Змістових модулів - 2			
Загальна кількість годин - 120		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
	1-й	1-й	
	Лекції		
	Спеціальність 035 «Філологія» ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)	26 год.	4
		Семінарські	
		22 год.	4
		Самостійна робота	
		70 год.	110
		Індивід.-консультац. робота	
		2 год.	2
		Форма семестрового контролю: екзамен	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(сться), описувати соціолінгвальну ситуацію.
СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Пререквізитами вивчення даної дисципліни є : Ділова українська мова, Основна іноземна мова, Латинська мова.

Постреквізитами вивчення даної дисципліни є : Вступ до перекладознавства, Друга іноземна мова (німецька або китайська).

2.4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота підкерівництв омвикладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ І = 4 залікові кредити (120 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Предмет, завдання і методи науки про мову. природа, сутність і функції мови	2	2		9	13
T.2	Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства	4	2	1	8	15
T.3	Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація	2	4		9	15
T.4	Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення. Фонологія	4	2		9	15
Всього по ЗМ 1:		12	10	1	35	58
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
ЗМ 2 (Теми 5-8)						
T.5	Лексикологія. Слово як предмет лексикології	4	4		9	17
T.6	Фразеологія й етимологія	2	2		9	13
T.7	Граматика. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови	4	4	1	8	17
T.8	Синтаксичні одиниці та категорії	4	2		9	15
Всього по ЗМ 1:		14	12	1	35	62
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Всього з курсу		26	22	2	70	120

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота підкерівництв омвикладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ І = 4 залікові кредити (120 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Предмет, завдання і методи науки про мову. природа, сутність і функції мови		2		14	16
T.2	Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства			1	14	15
T.3	Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація				14	14
T.4	Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення. Фонологія	2			13	15
Всього по ЗМ 1:		2	-	1	55	60
ЗМ 2 (Теми 5-8)						
T.5	Лексикологія. Слово як предмет лексикології				14	14
T.6	Фразеологія й етимологія				14	14
T.7	Граматики. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови	2		1	13	16
T.8	Синтаксичні одиниці та категорії		2		14	16
Всього по ЗМ 1:		2	2	1	55	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Всього з курсу		4	4	2	110	120

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форми заняття для діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1				
2/2/9	Т.1. Предмет, завдання і методи науки про мову. природа, сутність і функції мови	Лекції/Семінари / СРС	ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	0/3/0
4/2/1/8	Т.2. Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства	Лекції/Семінари / Індивідуально-консультаційна робота/ СРС	ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	0/3/2/0
2/4/9	Т.3. Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація	Лекції/Семінари / СРС	РН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	0/6/0
4/2/9	Т.4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення. Фонологія	Лекції/Семінари / СРС	ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	0/3/0
	Т1-4	Поточний модульний контроль		4
Разом ЗМ1				21
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2				
4/4/9	Т.5. Лексикологія. Слово як предмет лексикології	Лекції/Семінари / СРС	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні	0/6/0

			явища і процеси, що їх зумовлюють.	
2/2/9	Т.6. Фразеологія й етимологія	Лекції/Семінари / СРС	ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	0/3/0
4/4/1/9	Т.7. Граматика. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови	Лекції/Семінари / Індивідуально-консультаційна робота/ СРС	ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	0/6/2/0
4/2/9	Т.8. Синтаксичні одиниці та категорії	Лекції/Семінари / СРС	ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	0/3/0
	Т 5-8	Поточний модульний контроль		4
Разом ЗМ2				24
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle				5
	Т 1-8	Підсумковий модульний контроль (екзамен)		50
Всього з курсу				100

Години	Тема	Форми заняття для діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1				
2/14	Т.1. Предмет, завдання і методи науки про мову. природа, сутність і функції мови	Семінари / СРС	ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	15/0
1/14	Т.2. Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства	Індивідуально-консультаційна робота/ СРС	ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	4/0
14	Т.3. Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація	СРС	РН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	0
2/13	Т.4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення. Фонологія	Лекції/ СРС	ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	0/0
	Разом ЗМ1			19
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2				
14	Т.5. Лексикологія. Слово як предмет лексикології	СРС	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	0

14	Т.6. Фразеологія й етимологія	СРС	ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	0
2/1/13	Т.7. Граматика. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови	Лекції/ Індивідуально-консультаційна робота/ СРС	ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	0/3/0
2/14	Т.8. Синтаксичні одиниці та категорії	Семінари / СРС	ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	15/0
	Т 5-8	Поточний модульний контроль		8
	Разом ЗМ2			26
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle				5
	Т 1-8	Підсумковий модульний контроль (екзамен)		50
Всього з курсу				100

2.4. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне забезпечення. Для дистанційного навчання студент повинен мати доступ до комп'ютера та інтернету.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ до мовознавства.

Тема 1. Предмет, завдання і методи науки про мову. природа, сутність і функції мови

План лекційного заняття

1. Мовознавство як наука. предмет і завдання курсу «Вступ до мовознавства».
2. Основні проблеми мовознавства. Методи лінгвістичних досліджень.
3. Місце мовознавства в системі наук.
4. Суспільна та знакова природа мови.
5. Функції мови в суспільстві.
6. Діалектична єдність мови і мислення. Мова й мовлення.

План семінарського заняття

1. Мовознавство як наука. предмет і завдання курсу «Вступ до мовознавства».
2. Основні проблеми мовознавства. Методи лінгвістичних досліджень.
3. Місце мовознавства в системі наук.
4. Суспільна та знакова природа мови.
5. Функції мови в суспільстві.
6. Діалектична єдність мови і мислення. Мова й мовлення.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сформулюйте визначення знака. Назвіть його основні властивості.
2. У працях яких філософів і мовознавців започатковано вчення про знакову природу мови?
3. У якому співвідношенні перебувають лінгвістика та семіотика? Що таке лінгвосеміотика і хто є її основоположником?
4. Чому проблема співвідношення мови та мислення належить до однієї з найскладніших проблем у мовознавстві?

Питання для самоконтролю

1. Які тенденції щодо питання про співвідношення мови та мислення існують у лінгвістиці?
2. Які є підстави вважати, що мислення може здійснюватися без допомоги мови? За яких обставин це відбувається?
3. Яка роль мови в процесах пізнання?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 3]

Допоміжні: [1, 2, 3]

Інтернет-ресурси: [1, 2]

Міжнародні видання: [2, 3]

Тема 2. Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства

План лекційного заняття

1. Походження мови як проблема мовознавства.
2. Зв'язок розвитку мови та розвитку суспільства.
3. Територіальна та соціальна диференціація мови.
4. Структура мови.

План семінарського заняття

1. Походження мови як проблема мовознавства.
2. Зв'язок розвитку мови та розвитку суспільства.
3. Територіальна та соціальна диференціація мови.
4. Структура мови.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Обґрунтуйте соціальну зумовленість мовних явищ. Чи все в мові є соціальним?

2. Як відображаються в мові соціальні чинники?
3. Чому мова є найважливішою етнічною ознакою? Розкрийте співвідношення мови, нації та держави; мови й культури.
4. Охарактеризуйте зовнішні причини мовних змін.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Основні процеси розвитку мов і діалектів.
2. Охарактеризувати структуру мов світу.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під внутрішніми причинами мовних змін?
2. Від чого залежать темпи мовних змін?
3. Які думки існують у мовознавстві щодо прогресу в розвитку мов?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 4]

Допоміжні: [1, 2, 5]

Інтернет-ресурси: [1, 6]

Міжнародні видання: [2, 7]

Тема 3. Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація.

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика мов світу.
2. Порівняльно-історичне вивчення мов та генеалогічна класифікація мов.
3. Індоевропейська сім'я мов.
 - 3.1. Слов'янська група.
 - 3.2. Германська група.
 - 3.3. Романська група.

План семінарського заняття

1. Загальна характеристика мов світу.
2. Порівняльно-історичне вивчення мов та генеалогічна класифікація мов.
3. Індоевропейська сім'я мов.
 - 3.1. Слов'янська група.
 - 3.2. Германська група.
 - 3.3. Романська група.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Балтійська група.
2. Кельтська група.
3. Індійська група.
4. Іранська група.
5. Грецька група.
6. Албанська група.
7. Вірменська група.

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика мов світу.
2. Порівняльно-історичне вивчення мов та генеалогічна класифікація мов.
3. Індоевропейська сім'я мов.
 - 3.1. Слов'янська група.
 - 3.2. Германська група.
 - 3.3. Романська група.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [2, 3]

Допоміжні: [2, 3, 4]

Інтернет-ресурси: [1, 2, 4, 6]

Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення. Фонологія.

План лекційного заняття

1. Фонетика як наука. аспекти вивчення звуків мовлення.
2. Акустичні й артикуляційні характеристики звуків. Основні принципи класифікації звуків та фонетичне членування мовленнєвого потоку.
3. Позиційні та комбінаторні зміни звуків.
4. Фонетичні й історичні чергування. Звукові закони.
5. Фонологія як наука. Поняття фонем.
6. Фонологічні системи мови.

План семінарського заняття

1. Фонетика як наука. аспекти вивчення звуків мовлення.
2. Акустичні й артикуляційні характеристики звуків. Основні принципи класифікації звуків та фонетичне членування мовленнєвого потоку.
3. Позиційні та комбінаторні зміни звуків.
4. Фонетичні й історичні чергування. Звукові закони.
5. Фонологія як наука. Поняття фонем.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Охарактеризуйте функції фонем.
2. Фонологічні системи мови.

Питання для самоконтролю

1. Як співвідносяться між собою фонем в парадигматиці й синтагматиці?
2. У чому полягає своєрідність фонологічних систем різних мов?
3. Які фонологічні школи існують і чим вони різняться між собою?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 3]

Допоміжні: [1, 2, 3]

Інтернет-ресурси: [1, 2]

Міжнародні видання: [2, 3]

Тема 5. Лексикологія. Слово як предмет лексикології

План лекційного заняття

1. Слово як предмет лексикології.
2. Основні ознаки слова. слово і морфема. Слово й лексема.
3. Лексичне значення слова. Типи лексичного значення.
4. Моносемія і полісемія.
5. Омонімія.

План семінарського заняття

1. Слово як предмет лексикології.
2. Основні ознаки слова. слово і морфема. Слово й лексема.
3. Лексичне значення слова. Типи лексичного значення.
4. Моносемія і полісемія.
5. Омонімія.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Чи згодні ви, що значення слова формують лише три елементи?
2. Назвіть основний механізм полісемії.
3. Які критерії диференціації полісемії й омонімії?

Питання для самоконтролю

1. У чому специфіка системності лексики?
2. Як виявляються системності відношення лексичного рівня в парадигматиці?

3. У яких співвідношеннях перебувають парадигматичний і синтагматичний аспекти лексико-семантичної системи?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3, 4, 6]

Допоміжні: [2, 3]

Інтернет-ресурси: [1, 2, 4, 6]

Міжнародні видання: [8]

Тема 6. Фразеологія й етимологія

План лекційного заняття

1. Поняття про фразеологізм.
2. Проблема фразеологічного значення.
3. Класифікація фразеологізмів.
4. Основні джерела виникнення фразеологізмів.
5. Етимологія і її принципи. Деетимологізація. Народна етимологія.

План семінарського заняття

1. Поняття про фразеологізм.
2. Проблема фразеологічного значення.
3. Класифікація фразеологізмів.
4. Основні джерела виникнення фразеологізмів.
5. Етимологія і її принципи. Деетимологізація. Народна етимологія.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. На стику яких рівнів мови виник фразеологічний проміжний рівень?
2. Які критерії застосовуються для визначення ступеня фразеологічності?

Питання для самоконтролю

1. Відображення у фразеології національної своєрідності мови (на матеріалі специфічно-національної фразеології української і виучуваної мов).
2. Фразеологізми професіонального походження в українській виучуваній мові.
3. Вирази біблійного походження в мовах світу.
4. Крилаті вирази в українській та виучуваній мовах.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 3, 5]

Допоміжні: [1, 2, 3, 4]

Інтернет-ресурси: [1, 2, 5, 6]

Міжнародні видання: [2, 3]

Тема 7. Граматика. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови

План лекційного заняття

1. Граматична будова мови як предмет граматики. Морфологія і синтаксис. Словотвір і граматика.
2. Граматичне значення слова в його зіставленні з лексичним.
3. Структура слова. Класифікація морфем.
4. Граматична форма слова.
5. Способи вираження граматичних значень (афіксація, внутрішня флексія, чергування звуків, наголос, інтонація, суплетивізм, редуплікація, службові слова, порядок слів).
6. Синтетичні й аналітичні мови.

План семінарського заняття

1. Граматична будова мови як предмет граматики. Морфологія і синтаксис. Словотвір і граматика.
2. Граматичне значення слова в його зіставленні з лексичним.
3. Структура слова. класифікація морфем. Історична змінюваність морфемної будови слова.

4. Граматична форма слова.
5. Способи вираження граматичних значень (афіксація, внутрішня флексія, чергування звуків, наголос, інтонація, суплетивізм, редуплікація, службові слова, порядок слів).

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поняття граматичної категорії.
2. Типи граматичних категорій.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Історична змінюваність морфемної будови слова.
2. Синтетичні й аналітичні мови.

Питання для самоконтролю

1. Граматична будова мови як предмет граматики. Морфологія і синтаксис. Словотвір і граMATика.
2. Граматичне значення слова в його зіставленні з лексичним.
3. Структура слова. Класифікація морфем.
4. Граматична форма слова.
5. Способи вираження граматичних значень (афіксація, внутрішня флексія, чергування звуків, наголос, інтонація, суплетивізм, редуплікація, службові слова, порядок слів).
6. Синтетичні й аналітичні мови.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 3]

Допоміжні: [1, 3]

Інтернет-ресурси: [1, 4]

Міжнародні видання: [2, 3]

Тема 8. Синтаксичні одиниці та категорії

План лекційного заняття

1. Синтаксис як розділ граматики.
2. Основні одиниці синтаксису: словосполучення, речення, складне синтаксичне ціле.
3. Поняття словосполучення.
4. Види підрядного зв'язку у словосполученні: узгодження, керування та прилягання.
5. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного компонента: іменникові, займенникові, числівникові, дієслівні, прислівникові.

План семінарського заняття

1. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні: адвербіальні, об'єктні, обставинні.
2. Предикативність і модальність як основні ознаки речення.
3. Структура слова. Класифікація морфем. Історична змінюваність морфемної будови слова.
4. Граматична форма слова.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Предикативність і модальність як основні ознаки речення.
2. Класифікація речень: за кількістю граматичних основ (прості і складні); за кількістю головних членів (односкладні і двоскладні); за наявністю (відсутністю) ускладнювальних засобів (ускладнені і неускладнені); за наявністю структурно необхідних компонентів (повні і неповні); за наявністю (відсутністю) другорядних членів речення (поширені і непоширені); за метою висловлювання (розповідні, питальні та спонукальні); за інтонацією (окличні і неокличні).

Питання для самоконтролю

1. Принципи виділення частин мови.
2. Синтаксичний зв'язок слів у словосполученні.
3. Ознаки речення як одиниці синтаксису.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 3, 5]

Допоміжні: [1, 2, 3, 4]

Інтернет-ресурси: [1, 2, 6]

Міжнародні видання: [2, 3, 7, 9]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті, становить 3 (15) балів.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Таблиця 4.1

**Розподіл балів за семінарське заняття
(денна/заочна форма навчання)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 3 / 15 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
Мінімальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 0,1-2,9 / 0,1-14,9 бал	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється для денної форми навчання:

поточна контрольна робота до змістового модуля 1 (теми 1-4) – 0-4 бали;

поточна контрольна робота до змістового модуля 2 (теми 5-8) – 0-4 бали;

для заочної форми навчання (теми 1-8) – 0-8 балів

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2/4
Тестовий блок	2/4
Всього	4/8

Таблиця 4.3

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2/4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1-1,9/2-3,9
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,1-0,9/0,1-1,9
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	2/4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	0,1-1,9 /0,1-3,9
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

У робочій програмі зазначається назва індивідуального завдання, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату, презентації, проєкту або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється:

Денна форма навчання

Т.2. Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства – від 0 до 2 балів.

Т.7. Граматика. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови – від 0 до 2 балів.

Заочна форма навчання

Т.2. Походження мови. Історичний розвиток мов. Походження мови як проблема мовознавства – від 0 до 3 балів.

Т.7. Граматика. Способи вираження граматичних значень. Синтетичні й аналітичні мови – від 0 до 4 балів.

Таблиця 4.5

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2/3/4	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
0,1-1,9/ 0,1-2,9/ 0,1-3,9	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.6):

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		не зараховано
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання екзамену оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни) (розробляється відповідно до специфіки дисципліни) (денна/заочна)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
2,5	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
4/10	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. екзамен;
2. тести;
3. комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
4. аналітичні звіти, реферати, есе;
5. презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
6. студентські презентації та виступи на наукових заходах.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є модульна контрольна робота за окремою частиною навчальної дисципліни (модулем). Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти є диференційований залік який передбачає оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма темами.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Перелік питань до поточного контролю.

Змістовний модуль 1.

1. Мовознавство як наука.
2. Предмет і завдання курсу «Вступ до мовознавства».
3. Основні проблеми мовознавства.
4. Методи лінгвістичних досліджень.
5. Місце мовознавства в системі наук.
6. Суспільна та знакова природа мови.
7. Функції мови в суспільстві.
8. Діалектична єдність мови і мислення. Мова й мовлення.
9. Тенденції щодо питання про співвідношення мови та мислення, які існують у лінгвістиці.
10. Які є підстави вважати, що мислення може здійснюватися без допомоги мови? За яких обставин це відбувається?
11. Роль мови в процесах пізнання.
12. Походження мови як проблема мовознавства.
13. Зв'язок розвитку мови та розвитку суспільства.
14. Територіальна та соціальна диференціація мови.
15. Структура мови.
16. Внутрішні причини мовних змін.
17. Від чого залежать темпи мовних змін?
18. Думки у мовознавстві щодо прогресу в розвитку мов.
19. Загальна характеристика мов світу.
20. Порівняльно-історичне вивчення мов та генеалогічна класифікація мов.
21. Індоевропейська сім'я мов.
22. Слов'янська група.
23. Германська група.
24. Романська група.
25. Балтійська група.
26. Кельтська група.
27. Індійська група.
28. Іранська група.
29. Грецька група.
30. Албанська група.
31. Вірменська група.
32. Фонетика як наука. аспекти вивчення звуків мовлення.
33. Акустичні й артикуляційні характеристики звуків.
34. Основні принципи класифікації звуків та фонетичне членування мовленнєвого потоку.
35. Позиційні та комбінаторні зміни звуків.
36. Фонетичні й історичні чергування. Звукові закони.
37. Фонологія як наука.
38. Поняття фонем.
39. Фонологічні системи мови.
40. Співвідношення фонем в парадигматиці й синтагматиці.
41. Своєрідність фонологічних систем різних мов.
1. Фонологічні школи, розниця між ними.

Змістовний модуль 2.

1. Слово як предмет лексикології.
2. Основні ознаки слова.
3. Слово і морфема.
4. Слово й лексема.
5. Лексичне значення слова.

6. Типи лексичного значення.
7. Моносемія і полісемія.
8. Омонімія.
9. Назвіть основний механізм полісемії.
10. Критерії диференціації полісемії й омонімії.
11. Поняття про фразеологізм.
12. Проблема фразеологічного значення.
13. Класифікація фразеологізмів.
14. Основні джерела виникнення фразеологізмів.
15. Етимологія і її принципи.
16. Деетимологізація. Народна етимологія.
17. Поняття про фразеологізм.
18. Проблема фразеологічного значення.
19. Класифікація фразеологізмів.
20. Основні джерела виникнення фразеологізмів.
21. Етимологія і її принципи. Деетимологізація. Народна етимологія.
22. Відображення у фразеології національної своєрідності мови (на матеріалі специфічно-національної фразеології української виучуваної мов).
23. Фразеологізми професіонального походження в українській виучуваній мові.
24. Вирази біблійного походження в мовах світу.
25. Крилаті вирази в українській та виучуваній мовах.
26. Граматична будова мови як предмет граматики.
27. Морфологія і синтаксис.
28. Словотвір і граматика.
29. Граматичне значення слова в його зіставленні з лексичним.
30. Структура слова.
31. Класифікація морфем.
32. Граматична форма слова.
33. Способи вираження граматичних значень (афіксація, внутрішня флексія, чергування звуків, наголос, інтонація, суплетивізм, редуплікація, службові слова, порядок слів).
34. Синтетичні й аналітичні мови.
35. Синтаксис як розділ граматики.
36. Основні одиниці синтаксису: словосполучення, речення, складне синтаксичне ціле.
37. Поняття словосполучення.
38. Види підрядного зв'язку у словосполученні: узгодження, керування та прилягання.
39. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного компонента: іменникові, займенникові, числівникові, дієслівні, прислівникові.
40. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні: адverbіальні, об'єктні, обставинні.
41. Предикативність і модальність як основні ознаки речення.
42. Структура слова.
43. Класифікація морфем.
44. Історична змінюваність морфемної будови слова.
45. Граматична форма слова.
46. Предикативність і модальність як основні ознаки речення.
47. Класифікація речень.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Мовознавство як наука.

2. Предмет і завдання курсу «Вступ до мовознавства».
3. Основні проблеми мовознавства.
4. Методи лінгвістичних досліджень.
5. Місце мовознавства в системі наук.
6. Суспільна та знакова природа мови.
7. Функції мови в суспільстві.
8. Діалектична єдність мови і мислення. Мова й мовлення.
9. Тенденції щодо питання про співвідношення мови та мислення, які існують у лінгвістиці.
10. Які є підстави вважати, що мислення може здійснюватися без допомоги мови? За яких обставин це відбувається?
11. Роль мови в процесах пізнання.
12. Походження мови як проблема мовознавства.
13. Зв'язок розвитку мови та розвитку суспільства.
14. Територіальна та соціальна диференціація мови.
15. Структура мови.
16. Внутрішні причини мовних змін.
17. Від чого залежать темпи мовних змін?
18. Думки у мовознавстві щодо прогресу в розвитку мов.
19. Загальна характеристика мов світу.
20. Порівняльно-історичне вивчення мов та генеалогічна класифікація мов.
21. Індоевропейська сім'я мов.
22. Слов'янська група.
23. Германська група.
24. Романська група.
25. Балтійська група.
26. Кельтська група.
27. Індійська група.
28. Іранська група.
29. Грецька група.
30. Албанська група.
31. Вірменська група.
32. Фонетика як наука. аспекти вивчення звуків мовлення.
33. Акустичні й артикуляційні характеристики звуків.
34. Основні принципи класифікації звуків та фонетичне членування мовленнєвого потоку.
35. Позиційні та комбінаторні зміни звуків.
36. Фонетичні й історичні чергування. Звукові закони.
37. Фонологія як наука.
38. Поняття фонем.
39. Фонологічні системи мови.
40. Співвідношення фонем в парадигматиці й синтагматиці.
41. Своєрідність фонологічних систем різних мов.
42. Фонологічні школи, розниця між ними.
43. Слово як предмет лексикології.
44. Основні ознаки слова.
45. Слово і морфема.
46. Слово й лексема.
47. Лексичне значення слова.
48. Типи лексичного значення.
49. Моносемія і полісемія.
50. Омонімія.
51. Назвіть основний механізм полісемії.

52. Критерії диференціації полісемії й омонімії.
53. Поняття про фразеологізм.
54. Проблема фразеологічного значення.
55. Класифікація фразеологізмів.
56. Основні джерела виникнення фразеологізмів.
57. Етимологія і її принципи.
58. Деетимологізація. Народна етимологія.
59. Поняття про фразеологізм.
60. Проблема фразеологічного значення.
61. Класифікація фразеологізмів.
62. Основні джерела виникнення фразеологізмів.
63. Етимологія і її принципи. Деетимологізація. Народна етимологія.
64. Відображення у фразеології національної своєрідності мови (на матеріалі специфічно-національної фразеології української виучуваної мов).
65. Фразеологізми професіонального походження в українській виучуваній мові.
66. Вирази біблійного походження в мовах світу.
67. Крилаті вирази в українській та виучуваній мовах.
68. Граматична будова мови як предмет граматики.
69. Морфологія і синтаксис.
70. Словотвір і граматика.
71. Граматичне значення слова в його зіставленні з лексичним.
72. Структура слова.
73. Класифікація морфем.
74. Граматична форма слова.
75. Способи вираження граматичних значень (афіксація, внутрішня флексія, чергування звуків, наголос, інтонація, суплетивізм, редуплікація, службові слова, порядок слів).
76. Синтетичні й аналітичні мови.
77. Синтаксис як розділ граматики.
78. Основні одиниці синтаксису: словосполучення, речення, складне синтаксичне ціле.
79. Поняття словосполучення.
80. Види підрядного зв'язку у словосполученні: узгодження, керування та прилягання.
81. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного компонента: іменникові, займенникові, числівникові, дієслівні, прислівникові.
82. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні: адverbіальні, об'єктні, обставинні.
83. Предикативність і модальність як основні ознаки речення.
84. Структура слова.
85. Класифікація морфем.
86. Історична змінюваність морфемної будови слова.
87. Граматична форма слова.
88. Предикативність і модальність як основні ознаки речення.
89. Класифікація речень.

8.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2019. 231 с.
2. Булаховський К. А. Цікаве мовознавство [Текст] / К. А. Булаховський. - 2-е вид., перероб. і розшир. - Львів : Апріорі, 2019. - 199 с.
3. Гірік С. І. Велика українська енциклопедія. Тематичний реєстр гасел з напрямку "Філологічні науки" (Мовознавство) [Текст] / [уклад.: канд. іст. наук Гірік С. І. ; за ред. д-ра іст. наук, проф. Киридон А. М.] ; Держ. наук. установа "Енциклопед. вид-во". - Київ : ДІА, 2020. - 94 с.
4. Загнітко Анатолій Мовознавство: загальне мовознавство [Текст] : посібник / Анатолій Загнітко ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. - Вінниця : Твори, 2019. - 118 с.
5. Кійко Юрій Євгенович. Вступ до мовознавства [Текст] : практикум / Ю. Є. Кійко, А. П. Агапій, Ю. Й. Мельник ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича : Рута, 2021. - 175 с.
6. Федорова Людмила Миколаївна. Вступ до мовознавства [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Федорова ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.

Допоміжна:

1. Войцева Олена Андріївна Загальне мовознавство [Текст] : навч.- метод. посіб. / О. А. Войцева, О. М. Новак, О. В. Яковлєва ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Філол. ф-т. - Одеса : ОНУ, 2022. - 131 с.
2. Загнітко Анатолій Мовознавство: загальне мовознавство [Текст] : посібник / Анатолій Загнітко ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. - Вінниця : Твори, 2019. - 118 с.
3. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник / Ю. О. Карпенко. – 2-е вид., стер. – К. : Академія, 2019. – 336
4. Кійко Світлана Василівна. Вступ до германського мовознавства [Текст] : навч. посіб. / Кійко С. В., Кійко Ю. Є. ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича [вид.] : Рута, 2022. - 226 с.
5. Селігей Пилип Олександрович. Українська мова у 2222 році. Вступ до лінгвофутурології [Текст] : [монографія] / Пилип Селігей ; [відп. ред. К. М. Тищенко] ; НАН України, ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. - Київ : Академперіодика, 2023. - 450 с.

Інтернет-ресурси:

1. Тимошенко Б.А.Якми говоримо. URL : <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
2. Voice of America. URL : <http://www.voanews.com/>
3. ZN, UA. URL : <http://dt.ua/>.
4. META. URL : <http://news.meta.ua/>.
5. The Telegraph. URL : <http://www.telegraph.co.uk>.
6. The Free Encyclopedia .URL : <http://en.wikipedia.org/wiki>.

Міжнародні видання

1. From Formal Linguistic Theory to the Art of Historical Editions [Text] : the Multifaceted Dimensions of Romance Linguistics / Natascha Pomino, Eva-Maria Remberger, Julia Zwink (eds.). - Göttingen : V&R unipress : Vienna University Press, 2023. - 388 p.

2. Patterns and Variation in English Language Discourse. 9th Brno Conference on Linguistics Studies in English, [16-17 September 2021] [Text] : [selection of articles] / Irena Hůlková, Renata Povolná, Radek Vogel (eds). - Brno : Masaryk University Press, 2022. - 162 p.
3. Gambarova Afaq Hasan. Myths and religious concepts as a subject of cognitive linguistics [Text] : abstr. of the diss. for the degree of Dr of science : spec.: 5704.01 / Afaq Hasan Gambarova. - Baku, 2021.
4. Vorobrts O. Functional and Semantic Extension of the Sentence of the Modern Ukrainian Literary Language. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2021. Vol. 8. № 2. P. 131-136.
5. Chandler D. Semiotics : the basics / D. Chandler D. – London [etc.] : Routledge, 2020. –XVIII, 307 p.
6. Evans V. Cognitive linguistics : An Introduction / Vyvyan Evans and Melanie Green. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2019. – 830 p.
7. Grosz B.J., SparckJ. K., and Webber B.L. Readings in Natural Language Processing. - Los Altos, 2019.
8. Gussmann E. Phonology: Analysis and Theory. - Cambridge, 2020.
9. Gutt E. Translation and Relevance. - Oxford, 2019.

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри _____

Протокол від _____ 20__р. № ____.

Укладач (і):

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП